

ת"פ 33143/03/17 - מדינת ישראל נגד כפיר דניאל פרץ,

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 33143-03-17 מדינת ישראל נ' פרץ

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק

המאשימה: מדינת ישראל

- נגד -

הנאשם: כפיר דניאל פרץ,

ע"י עו"ד לירן חורי

גזר דין

רקע ותמצית השתלשלות ההליך

1. ביום 17.11.2020 הורשע הנאשם, על-יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן ובמסגרת הסדר טיעון שגובש בין הצדדים, בעבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית בלבד, עבירה לפי סעיפים 7(א) ו-7(ג) רישא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש] תשל"ג - 1973 (להלן: פקודת הסמים).

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן ביום 28.8.2016 החזיק הנאשם בחדר השינה בדירתו שבתל-אביב 95 בולים של סם מסוכן מסוג L.S.D בתוך שקית (להלן: LSD, הסם), בתוך שקית.

3. נוכח חשיבות השתלשלות האירועים למסקנותיי בנוגע לעונש שיש לגזור על הנאשם ומשקל משמעותה אשר לחלוף הזמן, מצאתי לנכון לפרטה בהרחבה.

א. העבירה שיוחסה לנאשם בוצעה בסוף חודש אוגוסט 2016 וכתב האישום הוגש לאחר כחצי שנה, ביום 15.3.2017. דיון ראשון נקבע ליום 17.5.2017.

ב. טרם קביעת התיק לשמיעת הראיות, בתקופה שבין 17.5.2017 ועד 23.6.2020, במשך כשלוש שנים, נקבעו עשרה דיונים. במהלך תקופה זו הוצאו כנגד הנאשם חמישה צווי הבאה (בימים 3.12.2017, 25.2.2018, 12.9.2018, 15.4.2019, 19.1.2020 - הנאשם התייצב באיחור וצו הבאה זה בוטל).

ג. ביום 19.1.2020, עוד טרם הכרעת הדין, ולבקשת ההגנה, הופנה הנאשם לשירות המבחן לשם בחינת התאמתו לבית המשפט הקהילתי. בתסקיר שהוגש ביום 27.2.2022 ציין קצין המבחן התרשמותו לפיה על אף שהנאשם זקוק למענה בתחום ההתמכרות וההידרשות לחובותיו, לצורך שמירה על "יציבות בניקיון מסמים לאורך זמן", ניכרו מוטיבציה נמוכה, כמו גם תובנה חלקית, לצורך בטיפול כאמור. משכך, לא נמצא הנאשם מתאים להשתלבות בתכנית בית המשפט הקהילתי.

ד. ביום 23.6.2020 **כפר הנאשם בעובדות כתב האישום**. התיק נקבע לשמיעת ראיות בחודשים אוקטובר ונובמבר 2020. המועד הראשון בוטל, לבקשת ההגנה, בשל אילוציה.

ה. ביום 17.11.2020, למעלה משלוש שנים ומחצה מאז הגשת כתב האישום, במועד בו עמדה להישמע פרשת התביעה, **הודה הנאשם במיוחס לו בכתב האישום המתוקן**. במועד הכרעת הדין נקבע כי בעניין הנאשם יתקבלו תסקיר שירות מבחן וכן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה). הדיון נדחה ליום 16.2.2021. לאחר מכן, עקב אילוצי שירות המבחן נדחה הדיון ליום 5.5.2021.

ו. ביום 1.2.2021 הודיע הממונה כי הנאשם **לא התייצב לבחינת התאמה** ולפיכך לא ניתן להגיש חוות דעת בעניינו.

ז. בהחלטתו מיום 7.2.2021 נעתר בית המשפט לבקשת הסנגוריה להפנייתו מחדש של הנאשם לממונה, וזאת "לפנים משורת הדין".

ח. ביום 22.4.2021 הודיע הממונה, פעם נוספת, כי **הנאשם לא התייצב לבחינת התאמה** ולפיכך לא ניתן להגיש חוות דעת בעניינו.

ט. **תסקיר שני** הוגש וממנו עלה כי לנאשם קשיים בשיתוף פעולה עם שירות המבחן. בסיפה התסקיר ציינה קצינת המבחן כי ככל שהנאשם יתחייב בפני בית המשפט כי ישתף פעולה, לרבות במסירת דגימות שתן, ימליצו על דחיית הדיון לשם העמקת האבחון בעניינו ואפשרות גיבוש תכנית טיפולית.

י. בדיון שהתקיים ביום 5.5.2021 עתר בא-כוחו הקודם של הנאשם לדחיית הדיון על מנת לאפשר לנאשם לשכור עורך דין פרטי, לקדם את ההליך הטיפולי אל מול שירות המבחן ולהתייצב בפני הממונה. הסנגור ציין כי הנאשם סבר כי התייצבות בפני הממונה משמעה "הסכמה לעבודות שירות" והוא הסביר למרשו "משמעות" זימונו לממונה. המאשימה ציינה כי "זו ההזדמנות האחרונה של הנאשם ומצופה ממנו לשתף פעולה עם שירות המבחן".

יא. בהחלטתו בתום דיון זה אפשר בית המשפט הפניית הנאשם פעם נוספת לממונה, על-אף שציין הדברים הבאים: "הנאשם אינו ראוי להתחשבות. מתחילת הדיון בתיק זה, עוד בשלב ההקראה לא התייצב הנאשם למס' רב של דיונים וגרם לבזבז זמנו של בית המשפט. לנאשם הוסבר ... החשיבות של ההתייצבות בפני הממונה על עבודות השירות. היה ברור לנאשם כי עליו לשתף פעולה עם שירות המבחן, ולמרבה הצער לא עשה כן. לו המאשימה הייתה מתנגדת לבקשה, הייתי דוחה אותה ללא כל היסוס... הדיון נדחה לפנים משורת הדין לצורך קבלת חוות דעת הממונה... מובהר כי לא תינתנה דחיות נוספות וכי הטיעונים לעונש ישמעו באותו יום בין אם הנאשם יתייצב בפני הממונה ובין אם לא... לא מצאתי לנכון להטריד את שירות המבחן פעם נוספת".

יב. הדיון נדחה ליום 14.6.2021, אך לאחר מכן עתר בא-כוח הנאשם לדחייה קצרה על מנת לאפשר לנאשם להתייצב בפני הממונה, והדיון נדחה ליום 20.6.2021. הנאשם לא התייצב לדיון זה וסנגורו מסר כי לא הצליח ליצור

עמו קשר וכי הממונה על עבודות השירות לא זימן הנאשם לפגישה נוספת.

יג. נוכח פרישת המותב הקודם לגמלאות, הועבר התיק להמשך טיפולי ונקבע דיון ליום 28.6.2021, שאף אליו לא התייצב הנאשם; סנגורו שב ומסר כי לא הצליח ליצור עמו קשר והדיון נקבע ליום 11.7.2021. בהחלטתי מיום 29.6.2021 הוריתי על קבלת עדכונים מטעם הממונה ושירות המבחן עד למועד הדיון הבא.

יד. הנאשם לא התייצב אף לדיון שנקבע ליום 11.7.2021, אף שזומן אליו באמצעות שוטר. סנגורו מסר כי הוא "באילת". החלטתי, כי למרות סימני השאלה בנוגע להתנהלות הנאשם, לא יוצא צו הבאה. הנאשם הופנה פעם נוספת לממונה על עבודות השירות. הדיון נדחה ליום 14.9.2021, לבקשת הממונה נדחה שוב ליום 19.9.2021 ולבקשת הסנגור נדחה פעם נוספת ליום 5.10.2021.

טו. ביום 5.10.2021 התייצב סנגורו החדש של הנאשם ומסר כי מרשו חולה ועל כן לא התייצב לדיון. הדיון נדחה ליום 12.10.2021.

טז. ביום 12.10.2021 התייצב הנאשם, לראשונה מאז מאי 2021, בבית המשפט. סנגורו ציין: "הנאשם לאחרונה היה אצל הממונה בחודש יוני, הוא מבקש זימון מחדש לממונה לעבודות השירות, הוא יגיע עם כל המסמכים הנדרשים. עמדת הנאשם היא שהוא מצר על כל ההתנהלות הזאת בהליך, כפי שניתן לראות הוא אדם נורמטיבי, הוא איש משפחה של שני ילדים. הוא לא ניהל דיון הוכחות בתיק זה, הודה מיד לאחר תיקון כתב האישום. הוא מצר על טעויות טכניות שהיו מול הממונה. הוא היה מאוד שמח להמשיך בהליך עם שירות המבחן". המאשימה ביקשה לטעון לעונש וציינה כי ניכר שהמוטיבציה אותה מגלה הנאשם "נמוכה מאוד", כי אינו מתייצב לדיונים בעניינו ואף לא בפני הממונה והפנתה אף להעדר שיתוף הפעולה אל מול שירות המבחן.

יז. בהחלטתי מיום 12.10.2021 קבעתי: "מבלי שיהיה בדבר משום הבעת עמדה בנוגע לתוצאות ההליך ולאחר שנתתי דעתי לעמדת המאשימה ולהתנהלות הנאשם בחודשים האחרונים, אני עדיין סבורה כי יש מקום לאפשר לו למצות הליך טיפולי אל מול שירות המבחן. שירות המבחן מתבקש להגיש תסקיר משלים אודות הנאשם ולצורך כך מוסמך הוא לערוך את כל הבדיקות הנדרשות. הממונה על עבודות השירות מתבקש להגיש חוות דעתו בעניין הנאשם עד למועד הדיון הקרוב". הדיון נדחה ליום 29.12.2021.

יח. ביום 1.12.2021 הודיע הממונה, פעם נוספת, כי **הנאשם לא התייצב לבחינת התאמה** ולפיכך לא ניתן להגיש חוות דעת בעניינו.

יט. ביום 22.12.2021 התקבל **תסקיר שלישי**. לאחר תום הליך האבחון שנערך לנאשם, לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית-שיקומית. שירות המבחן המליץ, כי ככל שימצא הנאשם מתאים לכך, יוטל עליו עונש מאסר, בדרך של עבודות שירות, לתקופה "מופחתת".

כ. עמדת הצדדים נתבקשה. המאשימה הגיבה כי היא מתנגדת לדחיה, נוכח עמדתה העונשית למאסר בפועל.

והתנהלות הנאשם. ההגנה לא הגיבה, על אף שהחלטתי הועברה אליה גם באמצעות צוות הלשכה. כאמור בהחלטתי מיום 28.12.2021 הדיון נדחה ליום 17.2.2022, לשם קבלת חוות דעת מטעם הממונה.

כא. ביום 24.1.2022 הודיע הממונה, פעם נוספת, כי **הנאשם לא התייצב לבחינת התאמה** ולפיכך לא ניתן להגיש חוות דעת בעניינו.

כב. הסנגור ביקש, באמצעות לשכתי את דחיית הדיון והפנייה נוספת של הנאשם לממונה ונעתרתי לבקשה זו. הדיון נדחה ליום 30.3.2022 ובשל אילוצי בית המשפט נדחה פעם נוספת ליום 26.4.2022. לדיון זה לא התייצב הנאשם ואף לא סנגורו, שבשיחה טלפונית עמו מסר כי לא היה מודע לקביעת דיון למועד זה. הדיון נדחה ליום 9.5.2022.

כג. ביום 9.5.2022 נשמעו **טיעוני הצדדים לעונש**. לאחריהם, מסר הנאשם כי הוא מעוניין בהפנייתו שוב לממונה. בא כוחו ביקש אף להפנותו פעם נוספת לשירות המבחן. בהחלטתי קבעתי: "איני מוצאת לנכון להורות על תסקיר משלים בהינתן התסקירים הקיימים בתיק, ותוכנם. עם זאת, טרם מתן הכרעת הדין ומבלי שיהיה בדבר משום הבעת עמדה, שיש בה על מנת לפתח ציפיות בלב הנאשם, מופנה הנאשם פעם נוספת ואחרונה לממונה על עבודות שירות, שמתבקש להגיש חוות דעתו עד מועד הדיון הקרוב. אני מבהירה לנאשם כי בין היתר נערכות בדיקות שתן במשרדי הממונה על עבודות השירות, על כל המשתמע מכך". מועד גזר הדין נקבע ליום 21.6.2022.

כד. ביום 29.5.2022 התקבלה **הודעת הממונה לפיה שב הנאשם ולא התייצב לפניו**.

כה. הסנגור הגיש בקשה לבית המשפט, ציין כי הנאשם לא התייצב לפני הממונה שכן "קבע עבודה שלא יכול לבטלה" ועתר לדחייה אחרונה לשם התייצבות בפני הממונה, תוך שציין כי נמסר לו כי ניתן לקבוע פגישת התאמה במשרדי הממונה ביום 27.6.2022. נעתרתי למבוקש ומועד שימוע גזר הדין נדחה ליום 12.7.2022.

כו. ביום 27.6.2022 התקבלה **הודעת הממונה לפיה שב הנאשם ולא התייצב לפניו**.

הודאת הנאשם בכתב האישום המתוקן וטיעוני הצדדים לעונש

4. נשוב אחרנית ונתמקד בצמתים המשמעותיים שעל פני ציר הזמן.

5. **במועד הכרעת הדין** הסכימו הצדדים, במסגרת הסדר הטיעון, כי הנאשם יורשע, ויפנה לשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו. הוסכם, כי המאשימה תטען ל-12 חודשי מאסר בפועל, בצירוף רכיבים נלווים, וההגנה אינה מוגבלת בטיעוניה. ביום האמור לעיל, נקבע כי הנאשם יופנה לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן לשם עריכת תסקיר בעניינו. כאמור, נוכח שינוי סדרי העבודה, הופנה התיק להמשך שמיעתו לפני.

6. **טיעוני הצדדים לעונש** נשמעו ביום 9.5.2022, לאחר שהתקבלו בעניינו של הנאשם תסקירי שירות

המבחן; כעולה מהאמור לעיל, על-אף מספר הפניות, ועל-אף חלוף פרק זמן משמעותי, עד מועד הטיעונים לעונש לא התייצב הנאשם בפני הממונה על עבודות השירות.

7. **באת-כח המאשימה** הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו, והשלכות השימוש בסמים, על כך היבטיהן, כמו גם לעבודה כי לעבירות הסמים נלוות לעיתים עבירות נוספות. כן הדגישה כי הסם הינו סם "קשה", הזייתי, בעל השפעות גופניות, תפיסתיות ונפשיות. לטענת התביעה, הפגיעה בערכים המוגנים היא בעוצמה בינונית - גבוהה.

8. נוכח עברו הפלילי של הנאשם ותכני התסקירים שהתקבלו בעניינו, עתרה המאשימה לקביעת מתחם הענישה הנע בין 11 ל-24 חודשי מאסר, ולמיקום הנאשם בשליש התחתון של המתחם, כך שיושת עליו עונש מאסר לתקופה של 12 חודשי מאסר בפועל, בצד מאסר מותנה מרתיע וקנס.

9. **לטענת בא-כח הנאשם** חלוף הזמן הוא משמעותי, בפרט כאשר מדובר בעבירה חד-פעמית, והדגיש כי נגרם נזק מאוד גדול לנאשם, נטול עבר פלילי, ולמשפחתו, שהוא אמן על פרנסתה, מהתמשכות ההליך. לשאלתי, מה עומד ברקע התמשכות ההליך, ענה כי סנגורו הקודם של הנאשם לא הבהיר לו חובותיו בהליך ועל כן "הדברים קרו". נטען עוד, כי לא הוכחה כל כוונה לסחר וכי הערך המוגן לא נפגע בעצמה גבוהה, נוכח אי-גרימת נזק בפועל וצפי נמוך לנזק שעתידי היה להגרם. משכך, עתרה ההגנה לענישה בדרך של שירות לתועלת הציבור.

10. במהלך שמיעת טיעוני הצדדים לעונש ביקש בא-כח הנאשם לציין מספר עובדות הנוגעות לנסיבות החזקת הסמים על ידו, בין היתר העובדה כי מדובר בסמים שהנאשם רכש במסיבה שאיש לא "נטל" מהם. בהחלטתי בדיון קבעתי כי לא ניתן להוסיף על עובדות כתב האישום, נוכח ההסכמות העובדתיות שבאו לידי ביטוי בכתב האישום והוראות סעיף 40 לחוק העונשין (ראו ע"פ 1548/17 **זיינב נ' מדינת ישראל**, פסקות 20-21 (9.8.2017)).

11. **הנאשם**, בדבריו האחרונים התייחס להתמשכות ההליכים כ-"סיוט", שהתרחש בשל "טעות קטנה ומזיקה". לדבריו, מאז מעצרו בתיק זה הוא אינו צורך סמים ומתנהל באופן נורמטיבי, לרבות בעבודתו עם ילדים. הנאשם הדגיש כי הטלת עונש מאסר תפגע בו ובמשפחתו וביקש כי המדינה תאפשר לו "לחיות בהוגנות. לא פגעתי באף אחד ולא פשעתי ברמות שצריך להיכנס לבית הסהר עליהן". הנאשם ציין כי עיין בפסיקה רבה ומצא, כי במקרים חמורים מעניינינו הוטלו עונשים מתונים. הנאשם ביקש כי יוטל עליו עונש של עבודות לתועלת הציבור, אותו ירצה ב"אהבה וברצון".

12. בתום שמיעת טיעוני הצדדים לעונש, הופנה הנאשם לממונה על עבודות השירות פעם נוספת. ביום 8.6.2022 קיבלתי בקשת בא-כח הנאשם לדחות את מועד השמעת גזר הדין, על מנת לאפשר למרשו להיפגש עם הממונה, זאת לאחר שלא התייצב, שוב, למפגש שנקבע, אלא שביום 27.6.2022 נתקבלה הודעה נוספת מטעם הממונה ולפיה, פעם נוספת, לא התייצב הנאשם לפניו.

דיון והכרעה

מתחם העונש ההולם

13. על פי הוראות סעיף 40ג(א) לחוק, טרם גזירת העונש יש לקבוע, בגין כל אחד מהאירועים שבכתב האישום, מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בערך זה, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. בעניינו, שעה שיוחסה לנאשם החזקת הסמים במועד אחד בלבד, מדובר מטבעם של דברים באירוע אחד.

14. הערכים החברתיים שנפגעו נוגעים לשלמות הגוף ובצורך בשמירה על בריאות הציבור מפני הסיכונים הכרוכים בשימוש בסמים מסוכנים; גופניים, ממוניים ונפשיים כאחד (ע"פ 6990/13 חטיב נ' מדינת ישראל (24.2.2014)).

15. כאשר מדובר בסמים שהוחזקו שלא לצריכה עצמית בלבד, כבעניינו, מידת החומרה בפגיעה בערכים אלו נבחנת בעיקרה ביחס לכמות הסם ולסוגו.

עיון בפסיקה מעלה כי סם ה-LSD אינו נחשב לסם המצוי ברף הנמוך של מדרג החומרה (ת"פ (ת"א) 6678-12-20 מדינת ישראל נ' שטרית (25.11.2021)); מנגד, הוא אף אינו מסווג בהכרח כ-"סם קשה" (ת"פ (שלום ת"א) 48167-02-13 מדינת ישראל נ' סימן טוב, ה"ש 1 (9.9.2014)).

על אף האמור בענין סימן טוב שלעיל, מדובר בסם הגורם להזיות, למצבי בלבול וחוסר אוריינטציה ועלול להוביל לפגיעה עצמית או פגיעה באחר (תפ"ח (י-ם) 38491-12-20 מדינת ישראל נ' שיינבאום (3.5.2022)). בענין פרג (ת"פ (מרכז) 332-10-16 מדינת ישראל נ' פרג (3.8.2017)) צוין, כי להבדיל מחשיש: "סם ה-LSD הוא אחד מהסמים ההזייתיים (פסיכדליים) בעלי העוצמה הרבה ביותר, אשר עלול להשפיע על ההתנהגות לאחר נטילת כמות מזערית ביותר. המדובר בסם סינתטי, שלו השפעות גופניות, תפיסתיות ונפשיות, כשרמת הרעילות של הסם היא גבוהה ביותר (מתוך אתר הרשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול)".

הכמות בה החזיק הנאשם היא משמעותית: 95 בולים, ונזכיר כי על פי התוספת השנייה לפקודת הסמים הכמות שתחשב ככמות לצריכה עצמית היא 3 יחידות בלבד.

16. מכל האמור לעיל, נוכח כמות הסם, העולה, למעלה מ-פי 30, על הכמות המצוינת בחוק כמיועדת לצריכה עצמית בלבד, ופוטנציאל הנזק הרב העשוי להיגרם כתוצאה משימוש בו, יש לקבוע כי מידת הפגיעה בערך המוגן היא בינונית-גבוהה.

17. סעיף 40ט(א) לחוק קובע כי על בית המשפט להתחשב בקביעת העונש ההולם, בנסיבות ביצוע העבירה, מקלות ומחמירות כאחד, הקשורות בביצוע העבירה "ככל שסבר שהן משפיעות... על אשמו של הנאשם".

הנאשם החזיק בחדר השינה בדירתו את הסמים, להבדיל מהחזקתם במרחב הציבורי, בנסיבות חברתיות; לא הוכח תכנון משמעותי בנוגע להשגתם או גרימת נזק בפועל, ואף לא כי מאן שהוא עשה שימוש בפועל בסמים אלה. נסיבות אלו פועלות לזכותו. מנגד, וכעולה מהאמור לעיל, פוטנציאל הנזק, הנובע גם מכמות הסמים הגדולה, משפיע

על חומרת העבירה ואשמו של הנאשם.

18. אשר למדיניות הענישה:

הצדדים הפנו למספר החלטות לשם תמיכה בעמדתם.

המאשימה הפנתה לעניין **שטרית** שלעיל ולגזר דינו של בית הדין הצבאי מרכז (מחוזי) 301/19 **התובע הצבאי נ' טוראי מ' (4.11.2019)**. בעניין **שטרית** בו הורשע הנאשם, על יסוד הודאתו, בהחזקת סמים מסוכנים מסוג MDMA וקטמין, במשקל של מאות גרמים, נקבע מתחם ענישה שנע בין שנת מאסר ועד 36 חודשי מאסר. בית המשפט סטה, מטעמי שיקום, ממתחם עונש זה והשית על הנאשם עונש של 9 חודשי מאסר שירוצה בעבודות שירות ועונשים נלווים. בגזר דינו של בית הדין הצבאי שלעיל, במסגרת הסדר טיעון, נגזר עונשו של הנאשם, שהחזיק בביתו סמים מסוגים שונים, ביניהם שלושה בולי 10, LSD, חודשי מאסר ועונשים נלווים, למאסר לתקופה של עשרה חודשים, בצד עונשים נלווים.

ב"כ הנאשם הפנה לת"פ 20469-11-15 **תביעות צפת נ' יהודה (22.11.2017)**: במקרה זה הנאשם, צעיר כבן 21 שנה, ללא רישום פלילי, הודה והורשע בהחזקת 21 ריבועי נייר של סם מסוכן מסוג LSD ו-8 יחידות של MDMA במשקל כ-6 גרם. בעניינו התקבל תסקיר שהמליץ על אי-הרשעתו והטלת של"צ. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד 10 חודשי מאסר בפועל והושת עונש של חודשיים מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות.

עיון במאגרי הפסיקה מעלה כי במרבית המקרים בהם יוחסו לנאשמים החזקת בולי LSD, הוחזקו, בנוסף, סמים נוספים או שיוחסה להם אף עבירת סחר. בין היתר:

בעניין **בן ישי (ע"פ 1119/21 בן ישי נ' מדינת ישראל (27.4.2022))** קיבל בית המשפט העליון ערעורו של הנאשם שהורשע, על יסוד הודאתו, ביבוא סמים וביניהם 122 ריבועים ו-36 משולשים של LSD, והשית עליו מאסר לתקופה של שמונה חודשים וחצי שירוצו בעבודות שירות, בצד רכיבי ענישה נלווים.

בעניין **פרץ (ע"פ (ב"ש) 23337-12-16 פרץ נ' מדינת ישראל (1.2.2017))** דחה בית המשפט המחוזי, אף מבלי לקבל עמדת המדינה, ערעור נאשם שהחזיק בביתו סמים מסוכנים, ובין היתר - 178 טבליות LSD ודינו נגזר ל-8 חודשי מאסר בפועל, במסגרת הסדר בו הגבילה עצמה המאשימה לרף ענישה של 10 חודשים, בצד רכיבי ענישה נלווים. ערכאת הערעור ציינה כי מדובר בהסדר המקל, יתר על המידה עם הנאשם.

בעניין **שווכי (ת"פ (נת') 62073-03-19 שווכי נ' מדינת ישראל (29.3.2022))** גזר בית המשפט את עונשו של אדם, בעל עבר פלילי מכביד, שהחזיק, בתא מעצר 50 יחידות LSD לשנת מאסר. יוער, כי הוגש ערעור מטעם הנאשם שטרם נדון.

לעניין מדיניות הענישה ראו גם הפסיקה המפורטת בפסקה 14 בעניין יהודה, פסקה 3 בעניין שווכי ובעמ' 8 בעניין שטרית.

19. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו, ומידת הפגיעה בהם, לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה ולמדינת הענישה הנוהגת, מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם נע בין מספר חודשי מאסר, שיכול וירוצה בעבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר.

גזירת עונש הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

20. בגזירת עונשו של נאשם, רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. מספר נסיבות כאמור רלבנטיות לעניינו, ומצאתי כי יש ליתן להן משקל.

נסיבותיו האישיות של הנאשם ומהלך חייו

21. כעולה מתסקירי שירות המבחן, אליהם אדרש בהמשך, לנאשם קשר טוב וחיובי עם משפחתו - שלושת אחיו והוריו, אף כי את שני האחרונים אינו משתף בקשייו. הנאשם נשוי מזה כעשרים שנה, ולו שני ילדים, קטינים, בני 10 ו-16 שנה, ואת יחסיו עם רעייתו תיאר כקרובים ומבוססי אמון. הנאשם השלים 12 שנות לימוד, אך שירותו הצבאי ארך כשנה, בשל קשיים בריאותיים ומשמעתיים. במשך השנים עבד במגוון עבודות, לרבות בהדרכת גלישה, ולדבריו, צבר חובות נכבדים. יוער, כי מהודעת הסנגור מיום 1.6.2022 עולה אף כי הנאשם מצוי בהליכי פשיטת רגל. ברצון הנאשם לסיים את ההליך המשפטי, הגורם לו סבל וצער רב, ולעבור להתגורר בחו"ל עם משפחתו.

רישומי הפלילי של הנאשם:

22. לנאשם רישום פלילי (סעיף 40א(11) לחוק): מדובר בהרשעה אחת מתחילת ינואר 2018, שעניינה עבירות תקיפת עובד ציבור בכוונה להכשילו והיזק לרכוש במזיד, בהתאמה - עבירות לפי סעיפים 382א(ב) (1) לחוק ו-452 לחוק, שבוצעו בחודש מרץ 2015. הנאשם נדון לעונש מאסר מותנה, התחייבות ופיצוי.

מדובר בעבירות שאינן מן העניין, שמאז ביצוען חלף פרק זמן רב, והעונש שנגזר על הנאשם בגין אינו מכביד. בצד זאת יש לציין, כי העבירה מושא התיק שבכותרת בוצעה לאחר חקירת הנאשם בתיקו הקודם, ולא היה בה על מנת להרתיעו מביצוע העבירה בתיק שבכותרת. עוד יוער, כי מתסקיר שירות המבחן עולה כי הנאשם שולל כי ביצע העבירות מושא הרשעתו הקודמת והודאתו בהן הייתה בעצת בא-כוחו הקודם.

הודאת הנאשם ואופן ניהול ההליך:

23. ביום 17.11.2020 בפתח הדיון שנקבע לשמיעת הראיות בעניינו, הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, ובכך חסך בזמנם של עדים ובזמן שפוט (סעיף 40א(4) לחוק). הודאה זו נזקפת לזכותו, אך כפי שצוין לעיל, לפנייה ולאחריה, פעל הנאשם באופן שסיכל קידום דיוני ההליך באופן יעיל ובמסגרת זמן סבירה. התרשמתי מהעדר תובנה בנוגע למשמעות ההליך הפלילי והשלכות התנהלותו הוא על הליך זה, והדברים משתקפים היטב אף בהמלצת

שירות המבחן. התנהלותו של הנאשם, לאורך כל ההליך, הובילה לקיומם של דיוני סרק ולאובדן משמעותי של זמן שיפוטי. את רוב חלופי הזמן, הממושך, יש לזקוף לחובתו הוא. ויודגש, חומרה לא מבוטלת נעוצה בכך שחלק ניכר מחלופי זמן זה נבע מהרצון לאפשר לנאשם מיצוי הליך טיפולי ובחינת אפשרות ריצוי המאסר בעבודות שירות. הנאשם לא השכיל לנצל נכונות בית המשפט, מותב זה ומותב קודם, לאפשר לו פניות כאמור, ולכך אין מנוס אלא מלתת משקל - שאינו מבוטל - לחובתו.

עמדת גורמי המקצוע, ההיבט הטיפולי וסיכויי השיקום:

24. בעניין הנאשם נערכו שלושה תסקירים, שניים מהם לאחר הרשעתו. שירות המבחן התרשם מאדם המתמודד עם התמכרות ארוכת שנים, שעל אף הדגשתו את תפקודו התקין הוא זקוק למענה טיפולי, לשם שימור יציבות ניקיון משימוש בסמים. אלא שהנאשם, לאורך כל ההליך גילה תובנה מועטה למצבו, התקשה בשיתוף פעולה עם שירות המבחן ולא גילה מוטיבציה להשתתף בהליך טיפולי. גם לאחר שנשלח לתסקיר משלים, התמונה לא השתנתה, ולמעשה הוחמרה: הנאשם לא ענה תחילה לשיחות שירות המבחן, ולא הגיע לבדיקת לגילוי שרידי סם שנקבעה בטענה כי שכחה. לאחר שלבסוף נמסרה בדיקה שממצאיה העלו קיומם של שרידי סם, והנאשם נקרא להתייבב למסירת דגימת שתן נוספת "לא יזם קשר ולא מסר בדיקה...".

25. המפגש האחרון עם שירות המבחן, כאמור לאחר מאמצי תיאום, נערך בחודש נובמבר 2021. כעולה מהתסקיר, הנאשם אינו נוטל אחריות מלאה על מעשיו, שלל הצורך בטיפול, והדגיש כי הוא מסוגל להימנע משימוש בסם באופן עצמאי. טענה זו אחרונה קשה לקבל נוכח תוצאות בדיקת שתן בה נמצאו שרידי סמים מסוג מתדון, MDMA וקנבוס. הנאשם לא ידע להסביר תוצאות הבדיקה וכפי שצוין לעיל, לא הגיע לבדיקה נוספת שנקבעה לו.

26. שירות המבחן, בתום האבחון, ציין כי מדובר באדם שגילה חוסר יציבות במסגרות השונות בחייו, שהוביל לצבירת חובות משמעותיים ולניהול אורח חיים התמכרותי ולשימוש נרחב בסם. שירות המבחן העריך כי הרקע לביצוע העבירה נעוץ גם בעמדות מקלות בנוגע לסמים ותסכול מתמשך מתנאי המחיה במדינת ישראל ומחוקיה. אף כי נמצא כי חלה התמתנות בשימוש בסמים, לא נפסק השימוש בהם, והנאשם שלל נזקקות טיפולית בהקשר זה.

27. שירות המבחן שקל מכלול הנתונים. מחד, אלה הנוגעים לגורמי הסיכון: את משמעות מעורבות הנאשם בעבירה בה הורשע, את התמכרותו הממושכת לסם הקנבוס והשימוש המזדמן בסמים נוספים, את קשריו השוליים והחברתיים שנועדו להשגת הסם ואת עמדותיו המקלות בנוגע לשימוש בסמים, לצד חוסר תפקוד במישורי חייו השונים של הנאשם, שהובילו להתדרדרות כלכלית. כמו כן בחן את קשיי הנאשם בבחינת דפוסי התנהלותו ובחירותיו, ואת נטייתו להשליך קשייו אלה על גורמים חיצוניים, את העדרן של מערכות תמיכה רחבות מצד מקורביו, ואי-נכונות לטיפול, כמו גם את קשייו בהתארגנות וביוזמה כפי שבאו לידי ביטוי בעת תקופת האבחון.

28. מנגד, זקף שירות המבחן לזכות הנאשם את תפקודו התקין - יחסית - במסגרת עבודותיו, את יחסו למשפחתו, את המסוגלות להתבוננות ביקורתית ביחס להתמכרותו ולהשפעה על חייו, ואת דיווחיו על ההפחתה בשימוש בסמים. שירות המבחן ציין לקולה כי כנגד הנאשם לא נפתחו תיקים חדשים במהלך חמש השנים האחרונות וכי הוא חווה את ההליך הפלילי כמעייף וכמרתיע.

29. האבחון הטיפולי אינו חיובי ועולה ממנו תמונה מורכבת, הן במישור האבחנתי, הן במבט צופה עתיד. בצד זאת, נקודת-אור משמעותית מצויה באי-מעורבותו של הנאשם בעבירות נוספות במשך שנים רבות. ועדיין: הנאשם, גם בתקופה זו, לאחר פתיחת ההליך, משתמש בסמים, מתמקד בקשייו, ונעדר מוטיבציה לטיפול מעמיק בבעיותיו. הרושם המסתמן הוא כי מדובר באדם שעדיין מקיים אורח חיים שולי, לא נוטל אחריות על מעשיו ובוחר שלא לקדם ענייניו, על אף מודעותו, בהכרח, להשלכות הדבר; ענין זה אחרון השתקף היטב בהתנהלותו אל מול הממונה ואל מול בית המשפט. גם מדבריו האחרונים ניכר בבירור כי הנאשם ממזער מחומרת מעשיו ומשליך אשמו כלפי הרשויות.

30. **התמשכות ההליכים**, ודאי כשמדובר בחלוף שנים רבות, היא נתון שעומד לזכות הנאשם (סעיף 40א(11) לחוק). אלא שבשל העובדה כי חלק ניכר מחלוף הזמן נעוץ בהתנהלות הנאשם עצמו, משקל נתון זה נגרע משמעותית. עם זאת, מאז ביצוע העבירה ועד היום חלפו כמעט שש שנים, חלקת חיים של ממש, כאשר במסגרתה כעולה מתסקיר שירות המבחן עולה כי כנגד הנאשם לא נפתחו תיקי משטרה נוספים ובכך יש להתחשב.

התנהלות הנאשם אל מול הממונה על עבודות השירות:

31. כאמור, התמונה המשתקפת מתסקירי שירות המבחן עומדת בהלימה להתנהלות הנאשם במהלך המשפט, אי-התייצבותו לחלק ניכר מהדיונים וכן, לאי-התייצבותו במשרדי הממונה. במסגרת טיעוני ההגנה לעונש נמסר כי הנאשם "ניסה להגיע" למשרדי הממונה, אך -"זכה ליחס מזלזל" ו-"לא נתנה האפשרות לקבוע מועד חדש"; לא ניתן לקבל הסברים אלה, שלא נתמכו בראיות, וגם אם די היה בהם על מנת להסביר אי-התייצבות חד פעמית, ודאי שאינם עולים בקנה אחד עם ריבוי ההזדמנויות שנתנו לנאשם להיפגש עם הממונה ובכך לקדם קבלת חוות דעת בעניין האפשרות לשאת בעונשו במסגרת זו. ונדגיש, כי גם לאחר הטיעונים לעונש, פעמיים, לא התייצב הנאשם בפני הממונה.

32. שירות המבחן המליץ כי על הנאשם תוטל ענישה קונקרטית בדרך של מאסר בעבודות שירות. בהתאם להחלטת מותב קודם שדן בתיק, אף אני סברתי תחילה כי נוכח הרישום הפלילי שאינו מכביד או רלבנטי לעבירה הנוכחית, ניתן לקבוע כי הנאשם ירצה עונשו שלא מאחורי סורג ובריח. מאסר בעבודות שירות הוא עונש "בעל אופי שיקומי". להגשמת מטרות השיקום בענישה ניתן להשתמש באמצעי ענישה שונים, שאחד מהם הוא מאסר בעבודות שירות. מאסר בעבודות שירות הוא עונש הבנוי על איזון בין תכלית המניעה, ההרתעה והגמול המשתקפת בהטלת עונש מאסר, לבין יסוד השיקום, המתבטא במתן אפשרות לנאשם לרצות את המאסר בעבודות שירות בפיקוח הממונה על עבודות השירות... (ע"פ 10292/06 פלוני נ' מדינת ישראל (8.4.2008)).

33. אלא שבענייננו, על-אף הזדמנויות חוזרות ונשנות שניתנו לנאשם על מנת שיתייצב לפגישות ההתאמה בפני הממונה, וזאת הרחק-הרחק לפנים משורת הדין, בחר הוא שלא לנצלן.

34. בעניין **יפרח** (ע"פ 4030/22 **יפרח נ' מדינת ישראל** (19.6.2022)) נקבע: "חרף חומרת העבירות בהן הורשע המבקש ועברו הפלילי העומד לחובתו, בית משפט השלום נעתר לבקשתו כי יופנה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות. המבקש הדף בהתנהגותו הזדמנות זו שהושטה לידו, ובחר שלא להתייצב בשני מועדים שונים לפני הממונה אליהם זומן כדן. אף אם תתקבל טענתו כי הזימון הראשון לא הובא לידיעתו, אין באמור כדי להועיל לו, משלא התייצב לזימון השני ללא שסיפק הסבר סביר במועדו. להזכיר, כי המבקש לא התייצב לחלק מן הדיונים בבית משפט השלום באופן חוזר ונשנה, ומשכך הוצאו צווי הבאה בעניינו. אך לאחרונה, קבעתי בעניין אחר: בהיעדר חוות דעת

הממונה על עבודות שירות או תסקיר שירות מבחן, התנהלות המבקש כבלה את ידיו של בית המשפט ולא אפשרה לו לשקול כל חלופה עונשית - ומשכך, לא ניתן אלא להשית על המבקש עונש מאסר בפועל, מאחורי סורג ובריח... לאור האמור, לא נותר למבקש להלין - אלא על עצמו".

35. דברים אלה, שנאמרו בהקשר נאשם שהתנהלותו אל מול הממונה, על כל פגמיה, אינה חמורה כהתנהלות הנאשם, יפים לענייננו, ולהם, מכוח קל וחומר, משנה תוקף.

36. בעניין **דוד** (רע"ב 2334/11 **בן דוד נ' מדינת ישראל**, פסקה 5 (2.5.2011)) ציין בית המשפט: "בצדק ציינה המשיבה כי ריצוי העונש בעבודות שירות הינו זכות יתר המוענקת לנידון מתוך תכלית שיקומית כחלופה לריצוי מאסר מאחורי סורג ובריח... זכות יתר זו ... היא הדירה וניתנת לביטול בכל שלב, מקום שהנאשם אינו עומד בציפיות המתחייבות ממנו לצורך מימושה. נאשם המבקש לרצות את מאסרו בעבודות שירות חייב לקבל על עצמו עול אחריות הנילווה למסלול עונשי מיוחד זה, ולבצע את המוטל עליו על פי הוראות הממונים, בלא סטייה והפרה של הכללים...".

37. אין כל מקום להפניה נוספת לממונה; ניסיון העבר עתיר הדוגמאות מעלה כי לא תועיל ולא יהיה בה על מנת לשנות מצב הדברים. אני אף סבורה כי התנהלות זו של הנאשם, יחד עם העולה מאבחון שירות המבחן, מצביעה על כך שיתקשה לעמוד בהגבלות ובתנאים הקפדניים בהם על מי שנושא עונשו בדרך של עבודות שירות לעמוד, תנאים המצריכים משמעת עצמית ומחויבות להליך.

38. הצדק עם המאשימה, שביקשה למקם הנאשם בשליש התחתון של מתחם הענישה, גם אם לא בקצה התחתון ממש. לא נטען, וממילא אין מקום לקבוע, כי נסיבותיו של הנאשם מצדיקות סטייה ממתחם הענישה, לקולה או לחומרה. מאסר בעבודות שירות אינו עומד על הפרק, מכל הטעמים שפורטו בהרחבה לעיל. לפיכך, אין מנוס מקביעה כי הנאשם יישא בתקופת מאסר, בכלא, אף כי קצרה יותר מזו שהיה עליו לשאת במסגרת עבודות שירות, וזאת לאור מכלול הנסיבות ובהינתן העובדה כי זהו מאסרו הראשון.

39. הנאשם יישא בעונשים הבאים:

א. **מאסר בפועל לתקופה של ארבעה חודשים.** מתקופה זו יש לנכות ימי מעצר בו היה נתון הנאשם במסגרת התיק בכותרת או בהליכי מעצר הקשורים לתיק שבכותרת, ככל שהיו, על פי רישומי שב"ס.

ב. **חמישה חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים.** הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור במהלך תקופה זו עבירה לפי פקודת הסמים.

ג. בנסיבות העניין, חלוף הזמן, העדר אינדיקציה לתמורה והטענות בנוגע למצבו הכלכלי של הנאשם, לפני משורת הדין, לא יוטל על הנאשם קנס כספי. עם זאת, יש מקום לעיצום כספי, אף אם צופה פני עתיד. **הנאשם יחתום על התחייבות בסך 5,000 ₪ שלא יבצע, במשך שנתיים, עבירה לפי פקודת הסמים.** לא יחתום על התחייבות כאמור, יאסר לתקופה של שבוע ימים.

40. ככל שקיימות ערבויות בתיק ימשיכו לעמוד על כן לצורך הבטחת התייצבות הנאשם למאסר. מוצא צו עיכוב יציאה מהארץ שתוקפו עד תחילת ריצוי עונש המאסר. הנאשם יפקיד דרכונו בבית המשפט לא יאוחר מיום 17.7.2022 בשעה 12:00.

41. המוצגים, ככל שישנם בתיק זה, יטופלו בהתאם להחלטת קצין משטרה מוסמך.

42. המזכירות תשלח עותק הפרוטוקול לממונה על עבודות השירות, לשירות המבחן ולשב"ס.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, י"ג תמוז תשפ"ב, 12 יולי 2022, בנוכחות הצדדים.